

Podziękowania

Przedsięwzięcie, jakim jest napisanie książki, nigdy nie jest wysiłkiem jednej osoby, która siadła i napisała. Ta książka jest efektem kilku lat kwerend, które udały się dzięki pomocnym archiwistom i bibliotekarzom, a także efektem niezliczonych konferencji, gdzie prezentowałam częściowe wyniki badań, oraz nie mniej licznych konsultacji, mniej lub bardziej oficjalnych, ze specjalistami z wielu dziedzin – historii Żydów w XIX i pierwszej połowie XX wieku, historii społecznej Polski, historii kobiet i *gender studies*, oraz historii handlu kobietami *sensu stricto*.

W pierwszym rzędzie podziękować muszę mojemu wieloletniemu mentorowi, profesorowi Arturowi Markowskiemu, dzięki któremu udało mi się podjąć i skończyć ten projekt. Gdy jesienią 2013 roku jako studentka drugiego roku historii na Uniwersytecie Warszawskim i trzeciego roku hebraistyki zjawiłam się na Jego dyżurze, nie spodziewałam się, że nasza współpraca wyjdzie poza ramy pracy rocznej na temat „pogromu alfonsów” w Warszawie w 1905 roku w świetle jidyszowego opowiadania z 1908 roku. Od tamtej pory profesor Markowski wspierał mnie w każdym przedsięwzięciu związanym z tym tematem, mając wiarę w moje możliwości – czasem większą niż ja sama. Życzę każdemu studentowi spotkania takiego mentora na swojej drodze.

W dalszej kolejności ogromne podziękowania należą się recenzentkom – profesor historii Polski na Uniwersytecie Illinois w Chicago Keely Stauter-Halsted, profesor historii Żydów w XIX wieku na Uniwersytecie Wrocławskim Agnieszce Jagodzińskiej oraz profesor polskiej historii społecznej XIX wieku Marcie Sikorskiej-Kowalskiej. Krytyczne oko recenzentek pozwoliło na usunięcie nieścisłości w tekście i zwiększyło wyczulenie na kwestie językowe przy omawianiu zagadnienia prostytucji. W szczególności wdzięczna jestem profesor Stauter-Halsted, która

będąc obecnie największą specjalistką w tej tematyce, zachęciła mnie do odważniejszego stawiania tez w niniejszej książce i zastanowienia się nad kwestiami, które dotąd pozostawały na marginesie. Dług wdzięczności mam także wobec profesor Jolanty Sikorskiej-Kuleszy, której prace zainspirowały mnie do podjęcia tego projektu, ale która także bezinteresownie poświęciła swój czas na przeczytanie maszynopisu wiosną 2019 roku i zwróciła uwagę na niektóre kwestie, skłaniając do refleksji w szczególności nad miarodajnością paniki moralnej.

Rdzeń tej pracy stanowią moje dwie prace magisterskie napisane na hebraistyce pod kierunkiem profesor Szoszany Ronen oraz na historii pod kierunkiem profesor Małgorzaty Karpińskiej. Jestem zobowiązana zarówno promotorkom, jak i recenzentom tychże prac, profesor Alinie Molisak oraz wspomnianemu już profesorowi Markowskiemu, za ich cenne uwagi, które bez wątpienia przyczyniły się do bardziej krytycznego podejścia z mojej strony, co, mam nadzieję, znalazło odbicie w tej książce.

Podziękowania składam również wielu przyjaciołom i znajomym prowadzącym badania naukowe na podobne tematy, za pomoc w odnajdywaniu cennych źródeł: Benjaminowi Hunyadyemu, Reut Ullman, Katarzynie Czerwonogórze, Mateuszowi Majmanowi, Grzegorzowi Nogalowi, doktorowi Drorowi Segewowi – bez nich ta praca byłaby uboższa. W końcu, słowa wdzięczności należą się mojemu tacie doktorowi Sławomirowi Jakubczakowi, który od lat, ciesząc się, że idę w jego ślady, dostarcza mi nowych źródeł w tym temacie oraz na bieżąco zapewnia odpowiednią krytykę moich prac.

Jestem wdzięczna także wszystkim osobom, dzięki którym niniejsza książka przybrała obecną formę – pani Aleksandrze Zych, która zredagowała pierwszą wersję tekstu w 2018 roku oraz pani Elwirze Wyszyńskiej, która zajmowała się redakcją i korektą ostatecznej wersji książki. Dziękuję także redaktorce prowadzącej – pani Urszuli Gogol – za cierpliwość i wyrozumiałość w trudnym dla mnie czasie. Jestem szczególnie wdzięczna pani Annie Kędziorek, redaktor naczelnej Wydawnictw Uniwersytetu Warszawskiego za wielką życzliwość. Za to, że wspierała mnie na wszystkich etapach przygotowywania tej książki, okazując zrozumienie dla moich wątpliwości i obaw, dotyczących ostatecznego kształtu pracy.

Niniejsza publikacja nie byłaby możliwa, gdyby nie wsparcie finansowe instytucji naukowych. Jestem niezmiernie wdzięczna Ministerstwu

Nauki i Szkolnictwa Wyższego za zaufanie i powierzenie mi znacznego grantu – Diamentowego Grantu – w 2015 roku, dzięki któremu mogłam przeprowadzić szereg kwerend do tej książki, przedstawić częściowe wyniki moich badań na konferencjach i skonsultować się ze specjalistami w kilku krajach. Niniejsza książka ukazuje się także dzięki środkom przyznanych przez ministerstwo w ramach grantu. Jestem zobowiązana podziękować także Instytutowi Badań nad Polskimi Żydami i Relacjami Polsko-Izraelskimi na Uniwersytecie w Tel Awiwie, który zaoferował mi w 2017 roku pobyt badawczy w Izraelu. Dzięki temu pobytowi udało mi się przeprowadzić jeszcze szerszą kwerendę w bibliotekach i archiwach izraelskich oraz napisać część tej książki.